

خسرو و امیر حسینی

چه کرده‌ایم که وزیر اقتصاد و دارایی می‌گوید:

نفسم را بریده‌اند

اجرای مقررات رقابت و مقابله با انحصار، در جهت فلسفه اصلی وضع آن حرکت کرده، شدت و غلظت آن با حسن تدبیر و خلق نیکوی ماموران محترم دولت همراه باشد.

از آنجا که قانون اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ (عنوان طولانی قانون فوق‌الذکر را بدین اختصار می‌خوانیم) به اقتضای وسعت دامنه و پیچیدگی موضوعات با جملات بلند و عبارات تو در تو بیان شده و گاه مواد در جایی که بنا بر منطبق قانون نویسی باید باشند قرار نگرفته‌اند (که شاید به جهت طولانی بودن مدت تصویب و الحاقات و اصلاحاتی است که در مدت تنظیم و تصویب در آن صورت گرفته است) و یا در برخی موارد، مواد موخر اصلاح‌کننده مواد مقدم است و وظایف، تکالیف، اجازات، امتیازات، انحصارات، الحاقات، حمایت‌ها، معافیت‌ها، ممنوعیت‌ها و موضوعات بسیار دیگر در عبارات مواد آن ملفوف و مندرج است، استخراج سریع و سلیس و کامل منظور مقنن از آن، نیاز به فرصت، دقت، مقابله و گاه سابقه ذهنی دارد.

این بگفتیم تا بگوییم مدیرعامل شرکت دولتی در چندین شرکت زیرمجموعه عضو هیات مدیره است، براساس قانون تجارت و حکم مجمع سالانه هر شرکت حق حضور و تا ۵ درصد از سود به عنوان پاداش هیات مدیره، تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجمل... ساده‌تر، آنچه خود شاهد بودم مدیرعاملی با تحصیلات لیسانس در سه شرکت زیرمجموعه خود ۳ میلیارد تومان پاداش هر جلسه حضور در هیات مدیره و ۱ میلیون تومان حق حضور دارد و هر جلسه حضور در جلسه هیات مدیره یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان...

و از طرفی توان مدیریت بر صنعت پتروشیمی، ساختمان و کانی در حداقل هم نبوده است. این درآمد را بگذاریم در کنار یک دانش‌آموخته دانشگاه تهران در رتبه اول کارشناسی و کارشناسی ارشد که تنها درآمد او تدریس ماهی ۸۰۰ هزار تومان است؛ آن هم در بخش خصوصی و حاصل کارش رتبه اول کنکور. بله، جناب وزیر دانشمند وزارت اقتصاد و دارایی! مثالی

وقت قوه قضاییه حضرت آیت‌الله موسوی اردبیلی بر سامان یافتن شرکت‌ها و کارخانه‌های زبان ده در اختیار دولت و نهادهای انقلابی و اموال معوق مانده به انتظار تصمیمات محاکم یا مراجع دولتی، صادر گردید. در اجرای آن فرمان، هیات قضایی مجری فرمان در بسیاری موارد احکامی مبنی بر رد کارخانه‌ها و شرکت‌ها و اموال به صاحبان آنها و یا انحلال شرکت‌های زبان ده صادر نمود. دولت‌ها و مجالس پس از پایان جنگ عراق با ایران نیز در زمینه واگذاری شرکت‌های دولتی به مردم مثلاً در قوانین برنامه توسعه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی کشور مقرراتی وضع کردند و اقداماتی انجام دادند.

ابلاغیه سیاست‌های کلی، با اختیار حاصل از تجویز ذیل اصل چهل و چهارم بر پایه بازبینی عملکرد بخش دولتی، با تقسیم مدیران فعالیت‌های اقتصادی به چهار بخش در تاریخ ۸۴/۳/۱ صادر شد و استخوان‌بندی متصلب اقتصاد کشور را به حرکت و نرمش و قبول انعطاف و نوسازی بلکه تغییر بنیان رهنمون گردید که انتظار می‌رود آثار آن به تدریج در زمینه اقتصاد و کشاورزی و مردم مداری ظاهر شود و مردم دلگرم‌تر از پیش در صحنه آباد ساختن کشور مقدس ایران وارد شوند. ظهور این آثار البته در گرو اجرای کامل و دقیق قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ مصوب بهمن ماه ۱۳۸۶ است که اجرایی کردن سیاست‌های کلی را سامان داده و نیز در گرو تهیه و تصویب لوایح دیگری که ضرورت خواهد یافت.

این قانون، واگذاری سهام شرکت‌های دولتی به مردم، آزادسازی اقتصاد و توسعه بخش تعاون را به مثابه سه پایه اقتصادی تدبیر می‌کند. لایحه تسهیل رقابت و مبارزه با انحصار نیز که به طور مستقل تهیه شده بود، به پیش‌نویس لایحه اجرای اصل ۴۴ افزوده شد و اینک پایه چهارم و تعدیل‌کننده سه پایه دیگر است و اتفاقاً این تلفیق، این پیام را القا می‌کند که هم‌زمان با واگذاری اقتدار اقتصادی دولت به مردم و گشودن عرصه‌های نو به روی بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی، دولت نظارت و مراقبت را که وظیفه اصلی آن است عهده دار می‌شود تا انحصارهای جدید به جای انحصار دولتی پدیدار نگردند و اگر بناست اقتصاد بیمار کشور بهبود یابد از هم اکنون داروی مصونیت آن در برابر آفت‌های محتمل در دسترس باشد. البته انتظار این است که

فرض بنیادین مدیریت علمی که مبتنی بر وجود ثبات در محیط‌های داخلی و خارجی سازمان و قدرت پیش‌بینی تغییرات آتی بود، دیرزمانی است رنگ باخته. امروزه سازمان‌ها در فضایی که مولفه‌های اصلی آن عدم اطمینان و ابهام است، با بروز انحراف در رابطه متعادلشان با محیط پیرامون به صورت روزافزونی در بحران‌ها غوطه‌ور می‌شوند. تاکنون هیچ‌گاه بحران‌های سازمانی چنین عواقب و پیامدهای جدی‌ای نداشته و موسسه‌ها را با مشکل مواجه نساخته‌اند. سازمان‌ها به صورت گوناگون خود را در تندباد مشکلات می‌یابند و در بهترین حالت با صرف انرژی بسیار زیاد از آن جان سالم به در می‌برند و یا در غیر این صورت از خود واکنش‌هایی نشان می‌دهند که به پیدایش گردابی از بحران‌های جدید می‌انجامد، تا آنجا که سازمان را در هم می‌شکنند.

دکتر علی طیب‌نیا به‌درستی سینه می‌گشاید و درد را بیان می‌کند. او در دانشگاه به دانشجویانش می‌آموزد که گر راست بگویی تو در در بند بمانی/ به زانکه دروغت دهد از بند رهایی.

علی طیب‌نیا در این برهه راست‌گویی پیشه کرده و از میخ و سیخ نه‌راسیده و از جنگ‌وک بازی ایادی دغل باکی نمی‌دارد. سرمایه‌داری دولت، بنایی است که بنیان آن با ورود صنعت و فنون جدید از اواخر دوره قاجار گذاشته شد و در عهد پهلوی با نوسازی انقلاب و اقتصاد گسترش و تحکیم یافت و پس از اموال مرتبطان با سلطنت و انتقال مدیریت و سپس مالکیت اموال و شرکت‌های آنان به دولت، نخست در قالب لوایح مصوب شورای انقلاب و دولت موقت و سپس قوانین مصوب مجلس و بعد با اجرای احکام صادره از دادگاه‌های انقلاب و محاکم اصل چهل و نهم قانون اساسی به کاخی با عظمت تبدیل شد.

کاخ اقتصاد دولتی با وجود خدماتی که در دوران جنگ برای حفظ استقلال کشور و تامین نیازهای مردم ارائه کرد، در نهایت انتظارات خوش بینانه مردم و مسئولان را برنیآورد و به تدریج به مخروبه‌ای تبدیل شد که قسمت عمده درآمد خزانه برای مرمت و پایداری آن صرف می‌گردید.

به‌ناچار حرکت‌هایی برای اصلاح ساختار اقتصاد دولتی و شکستن انحصار دولت در عرصه‌های مهم اقتصاد کشور آغاز شد. فرمان مورخ ۱۳۶۴/۴/۶ حضرت امام خمینی رحمه‌الله علیه برای تعیین تکلیف اموال در اختیار قوای قضاییه و مجریه از آن جمله است. آن فرمان در پاسخ به پیشنهاد رئیس

است معروف که می گوید پول که باشد سرسبیل شاه می توان نفاذ زد تا صدایش گوش اصحاب خبر را کر کند تا صدای نفس بریده شما را نشنوند.

برای خوانندگان محترم نقل خیر از وزیر خوبمان می کنیم تا بماند یادگاری

وزیر اقتصاد پرده از نقش عوامل رانت و فساد که در برابر خصوصی سازی ایستاده اند برداشت و هشدار داد آن دسته از مدیران دولتی را که مانع خصوصی سازی می شوند، برکنار خواهد کرد. او در عین حال به صورت تلویحی تهدید کرد در صورتی که وضع

خصوصی سازی تغییر نکند، کنار خواهد رفت. علی طیب نیا که در پنجاه و هفتمین نشست سالانه شورای گفت و گو دولت و بخش خصوصی صحبت می کرد، در سخنان بی سابقه ای به شدت از نقش مخالفان خصوصی سازی گلابه کرد، سخنان او که تاکنون از زبان هیچ یک از وزرای اقتصاد ۳۷ سال گذشته شنیده نشده آشکارا به مراکز فساد و رانت که جلوی خصوصی سازی ایستاده اند، اشاره دارد. وزیر اقتصاد پیش از این در اواخر تابستان گذشته در نامه ای که امضای ۳ وزیر دیگر کابینه را هم پای خود داشت، در قامت منتقد سیاست های اقتصادی برخی بخش های دولت ظاهر شده بود. حال او بار دیگر به طور تلویحی از برخی ژنرال های دولت یازدهم به دلیل مقاومت در برابر خصوصی سازی انتقاد کرده است. هر چند او نامی از این وزیران نبرده، اما مثال های مطرح شده در سخنان وزیر اقتصاد انگشت اشاره را به سوی وزیران صنعت و نفت می گیرد.

در بخش هایی از صحبت های وزیر اقتصاد می توان رد پای انتقاد از زیرمجموعه های وزارتخانه های نفت و صنعت را مشاهده کرد. او به طور تلویحی می گوید برخی مدیران این دو وزارتخانه در صدر مخالفان خصوصی سازی شرکت های دولتی قرار دارند.

وزیر اقتصاد توجیهات مکرر وزارتخانه ها را درباره لزوم اصلاح ساختار شرکت های دولتی، یک چالش بزرگ و بهانه تراشی در برابر خصوصی سازی نامید. اما نیمه پنهان سخنان طیب نیا مربوط به انتقاداتی است که پیکان اصلی آن به سمت خود او نشانه رفته. اما چرا وزیر اقتصاد نوک پیکان را به سمت خود نشانه رفته است؟ آیا او در تلاش برای یک خودزنی سیاسی است؟ مگر متولی خصوصی سازی در ایران وزارت اقتصاد نیست؟

او بارها در لابه لای سخنانش از نقش عواملی در خارج از دولت پرده برمی دارد که حتی وزیر اقتصاد نیز در

برابر آنها ناتوان است. طیب نیا با بیان اینکه وزیر اقتصاد قدرت مانور ندارد، جلوی سفرهای خارجی وزیر اقتصاد را گرفته اند و اینکه تحت فشار هستیم، از نقش عواملی سخن گفت که در برابر مصوبات قانونی اصل ۴۴ ایستاده اند.

اما در چنین شرایطی محمدباقر نوبخت، سخنگوی دولت که در آخرین نشست خبری سال ۹۴ سخن می گفت، در واکنش به سخنان طیب نیا اظهار کرد: بنده سخنان اخیر آقای طیب نیا را نشنیدم و قادر به داوری در این موضوع نیستم، اما وزیر اقتصاد همیشه در موضوع واگذاری سهام شرکت های دولتی مقاوم بودند که این سهام ها حتما به بخش خصوصی واقعی واگذار شود.

نوبخت افزود: آقای طیب نیا نسبت به تهاثر بدهی دولت حساسیت خاصی از خود نشان می دهند؛ به گونه ای که به دلیل عملکرد ضعیف دولت گذشته، فقط ۱۳ درصد واگذاری به طور واقعی به بخش خصوصی انجام گرفته و وزیر اقتصاد و سایر وزرا اهتمام جدی دارند که واگذاری ها به بخش خصوصی واقعی انجام گیرد.

اما سخنان سخنگوی دولت پاسخگوی ابهام ها و علامت سوال هایی که وزیر اقتصاد دولت یازدهم در برابر عملکرد مدیران دولتی در ۲ سال گذشته می گذارد، نیست. چنان که علی طیب نیا وزیر امور اقتصادی و دارایی به صراحت گفت: در ۲ سال گذشته نفسم را بریده اند. در صورت تداوم روند واگذاری شرکت های دولتی برای رد دیون و تهاثر، ترجیح می دهم وزیر نباشم تا این اقتضاح به نام من ثبت نشود.

او افزود: هر شرکتی را که می خواهیم خصوصی کنیم گروهی ما را منع و موضوعاتی مانند اصلاح ساختار را مطرح می کنند. اگر قرار بود ساختار شرکتی برای واگذاری اصلاح شود، چرا در ۴۰ سال گذشته نتوانستند این کار را انجام دهند.

۱۷۰۰ ناهار رایگان

وزیر اقتصاد اعلام کرد: وزیر اقتصاد قدرت مانور ندارد. مثلا اعلام شد باید سفرهای خارجی نصف شود، اما یک شرکت دولتی روزانه ۱۷۰۰ ناهار رایگان داده است. او تاکید کرد: متاسفانه قدرت مانور به دلیل برخی تصمیمات دولتی از ما به عنوان وزیر و معاون وزیر گرفته شده؛ به نحوی که هیات نظارت به ما مجوز برخی سفرهای خارجی را نمی دهد و با این شرایط این سوال مطرح است که سازمان سرمایه گذاری خارجی چگونه در شرایط جدید برجام می تواند مذاکرات را برای جذب سرمایه گذاری خارجی به نتیجه برساند؟

مدیران متخلف را عزل می کنیم

روسای هیات مدیره ای را می شناسم که در برخی شرکت ها، دارایی های شرکت و اسناد بدهی های آن را مخفی می کنند که شرکت واگذار نشود. وزیر اقتصاد در همین راستا گفت: من به عنوان وزیر اقتصاد براساس اختیارات قانونی خود به مدیران شرکت های دولتی که صورت های مالی شان را به درستی ارائه نمی دهند هشدار می دهم که همه آنها را عزل خواهیم کرد.

به ما فشار می آورند

وزیر اقتصاد بیان کرد: سال گذشته برای واگذار شدن یک شرکت تحت فشار قرار گرفتیم و مجبور شدیم آن را از فهرست واگذاری‌ها خارج کنیم. وی افزود: هر شرکتی را که می‌خواهیم واگذار کنیم عده‌ای برای جلوگیری از کار، فشار می‌آورند؛ به عنوان نمونه وقتی می‌خواهیم شرکتی را که ۲۰ سال است زبان می‌دهد، واگذار کنیم به ما می‌گویند این کار را انجام ندهید، ما ساختارش را درست می‌کنیم و به همین راحتی شرکت‌ها از فهرست بنگاه‌هایی که باید واگذار شوند، خارج می‌شوند. او ادامه داد: بعد از مهلت یک‌ساله باز می‌بینیم هیچ اصلاحی در ساختار آن بنگاه رخ نداده، وقتی پیگیر ماجرا می‌شویم بهانه می‌آورند و می‌گویند پول بدهید تا اصلاح ساختار کنیم.

ناگهان سند جدید اعلام می‌کنند

طیبنیا به مقاومت برخی مدیران دولتی در واگذاری‌ها اشاره کرد و افزود: در یک دوره سهام شرکتی به طور کامل واگذار شد، اما بعد از واگذاری آمده‌اند و می‌گویند یک سند بدهی ۵ هزار میلیارد ریالی داریم، از آنها می‌پرسیم این سند تا پیش از واگذاری کجا بوده. او افزود: البته برخی در وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های دولتی نیز موافق واگذاری بنگاه‌ها نیستند، زیرا قدرت مانور آنها با واگذاری بنگاه‌های تحت مسئولیتشان کاهش پیدا می‌کند. وی با ذکر مثالی توضیح داد: یک سال است یکی از معادن مهم کشور را فروخته‌ایم و به شرکت ملی فولاد هم اجازه واگذاری داده شده، ولی به دلیل

برخی مقاومت‌ها هنوز نتوانسته‌ایم تمام شرکتی را که فروخته و پول آن را هم دریافت کرده‌ایم به خریدار بدهیم.

اسناد را مخفی می‌کنند

طیبنیا با اشاره به اینکه ماشین‌سازی تبریز و آلومینیوم المهدی نیز از جمله شرکت‌های گروه یک بودند که باید واگذار می‌شدند، اما به دلیل مشکلاتی که مدام در این مسیر به وجود آمده است تاکنون واگذار نشده‌اند، افزود: واگذاری این شرکت‌ها طبق قانون تا پایان امسال باید انجام می‌شد.

وی ادامه داد: نمی‌توانم شرکت ماشین‌سازی تبریز را واگذار نکنم، این شرکت جزو گروه یک است و در پیوست‌های بودجه نام آن می‌آید. سال گذشته که می‌خواستیم زمین و کارخانه آن را به صورت جداگانه بفروشیم مشتری دست به نقدی حاضر شد هر دو را خریداری کند، اما به او فشار آوردند و معامله انجام نشد. طیبنیا تاکید کرد: وقتی شرکتی قیمت‌گذاری می‌شود عضو هیات مدیره یا مدیرعامل آن شرکت اعلام می‌کند قیمت آن بالاست تا فروش نرود، در یک مورد عینی هیات واگذاری قیمت فروش شرکت را افزایش داد و با وجود تاکید مدیران شرکت به گران بودن قیمت، باز هم آن شرکت فروخته شد.

وزیر اقتصاد ادامه داد: برخی مدیران شرکت‌هایی که در فهرست واگذاری هستند اسناد و دارایی‌ها را مخفی می‌کنند، مثلاً وجود ۳۰ هزار تن ضایعات در شرکت در حال واگذاری را اعلام نمی‌کنند و هزار بازی درست می‌کنند تا شرکت دولتی به بخش خصوصی واگذار نشود.

بنگاه‌های دولتی مرکز فساد و رانت شده‌اند

وزیر اقتصاد گفت: باید باور

داشته باشیم دولت مدیر و بنگاهدار خوبی نیست و مشکل اصلی ما در ناکارآمدی سیستم دولتی است؛ به این معنا که بنگاه‌های ما به واسطه مدیریت دولتی، به مراکز توزیع رانت و فساد تبدیل شده‌اند.

برق را قطع کردند ۵۰۰ میلیارد تومان ضرر زدند

طیبنیا توضیح داد: مخالفان خصوصی‌سازی یک شرکت دولتی، در مقطعی برق آن شرکت را که خصوصی شده بود، قطع کردند و ۵ هزار میلیارد ریال به مالک بخش خصوصی آن ضرر وارد کردند؛ چه کسی می‌خواهد پاسخگوی این ضرر و زیان باشد.

۶۰ شرکت سهام عدالت را بی‌صاحب کردند

وزیر اقتصاد گفت: بسته ساماندهی جدید سهام عدالت در دولت به تصویب رسیده و بر این اساس قرار است ۶۰ شرکت حاضر در سبد سهام عدالت را احیا کنیم.

طیبنیا ادامه داد: ۶۰ شرکت را در قالب سهام عدالت بی‌صاحب کردند و روند خصوصی‌سازی به دلیل تجربه منفی از گذشته و مقاومت مدیران دولتی و نیروهای انسانی به کندی انجام می‌شود.

تهدید به عزل مدیران استقلال و پرسپولیس

وزیر اقتصاد گفت: هنگام واگذاری باشگاه‌ها، صورت مالی آنها را مطالبه کردیم، اما مشاهده کردیم بعد از پافشاری برای تحویل صورت‌های مالی، اسنادی را به ما تحویل دادند که سطر به سطر و کلمه به کلمه حاشیه‌نویسی شده بود.

او ادامه داد: در زمان واگذاری ۲ باشگاه استقلال و پرسپولیس خواستار ارائه صورت‌های مالی شدیم، اما هیچ اقدامی نمی‌شد تا اینکه تهدید کردم اگر صورت‌های مالی ارائه نشود از اختیار خودم استفاده می‌کنم و تمام مدیران را عزل خواهیم کرد.

با وجود این زمانی هم که صورت‌های مالی به سازمان حسابرسی داده شد، کارشناسان به دلیل حاشیه‌نویسی در صورت‌های مالی، نمی‌توانستند قیمت‌گذاری کنند.

فقط ۱۳ درصد خصوصی‌سازی واقعی است

وزیر امور اقتصادی و دارایی با ارائه آماری در مورد خصوصی‌سازی واقعی گفت: بررسی‌ها نشان می‌دهد که از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان بنگاه‌های واگذار شده تا سال ۱۳۹۲ فقط ۱۳ درصد به بخش خصوصی واقعی واگذار شده است. طیبنیا افزود: این میزان واگذاری‌ها مربوط به واگذاری‌های اولیه بوده که بعد از دست به دست شدن، کاهش یافته است.

وزیر امور اقتصادی و دارایی بیان کرد: البته برخی وزرا می‌گویند اوضاع از این هم بدتر بوده، چنان که طبق تحقیقاتی که وزیر راه و شهرسازی انجام داده فقط ۳ درصد خصوصی‌سازی‌های صورت‌گرفته تا سال ۹۲ به بخش خصوصی واقعی واگذار شده است. او گفت: آمارها نشان می‌دهد در گذشته شرکت‌های دولتی به مجموعه‌هایی واگذار شده که نه خصوصی هستند و نه دولتی. وضعیت شرکت‌های واگذار شده به خصوصیت‌ها از وضعیتی که در زمان دولتی بودن داشته‌اند، بدتر است، زیرا این شرکت‌ها در شرایط جدید نظارت‌پذیر نیستند.

